

Voorstel aan het bestuur

Vergadering 13 december 2023 om 10.00 uur
Agendapunt
Onderwerp 4-jarig Uitvoeringsplan en aangepast MJIP

Bestuursvoorstel

Onderwerp	4-jarig Uitvoeringsplan en aangepast MJIP Plassenschap e.o.
Aan	Het bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o.
Van	Programmamanager/Paul Portheine
Datum	13 december 2023
Bijlagen	2 bijlagen

Overwegingen en besluit

Overwegingen

- Gelet op het feit dat vanaf 1 januari 2023 de gemeente Wijdmeren het beheer van het areaal van het Plassenschap Loosdrecht e.o. heeft overgenomen van RMN.
- Gelet op de Samenwerkingsovereenkomst die het Plassenschap en de gemeente Wijdmeren zijn aangegaan waarin afspraken zijn gemaakt over een Meerjarenonderhoudsplan (MJOP), een Meerjareninvesteringsplan (MJIP), een 4-jarig Uitvoeringsplan en een 4-jarig financieel perspectief;
- Overwegende dat afgesproken is dat het jaar 2023 een transitiejaar betreft waarin de gemeente Wijdmeren als nieuwe beheerder vertrouwd raakt met het Werkgebied en de Kapitaalgoederen, de risico's van beheer en onderhoud in kaart worden gebracht, werkprocessen worden opgezet en wordt beoordeeld of de beleidskaders voldoende richting en steun bieden voor het opstellen van het vierjarig Uitvoeringsplan 2024-2027.
- Gelet op het feit dat het bestuur van het Plassenschap Loosdrecht e.o. op 6 september 2023 de uitgangspunten voor het 4-jarig Uitvoeringsplan en financieel perspectief heeft vastgesteld.

Besluit het Bestuur van Plassenschap Loosdrecht e.o.:

1. Het 4-jarig Uitvoeringsplan Plassenschap Loosdrecht e.o. (bijlage 01) vast te stellen en voor een periode van 12 weken voor zienswijzen aan de deelnemers toe te sturen.
2. Het aangepaste MJIP Plassenschap Loosdrecht e.o. opnieuw vast te stellen (bijlage 02).

Ondertekening

Aldus vastgesteld in de vergadering van het bestuur gehouden op 13 december 2023 via MS Teams,

.....
E. Kruijt
Plv. voorzitter

.....

J. Brand
Secretaris a.i.

Voorstel aan het bestuur

Vergadering 13 december 2023 om 10.00 uur
Agendapunt
Onderwerp 4-jarig Uitvoeringsplan en aangepast MJIP

Toelichting

1. Inleiding

Vanaf 1 januari 2023 voert de gemeente Wijdmeren het beheer van het werkgebied van het Plassenschap Loosdrecht e.o. uit, in opdracht en voor rekening van het Plassenschap. Dit is vastgelegd in de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap Loosdrecht e.o. 2023. Het doel van deze regeling is om het beheer van de bezittingen van het Plassenschap te borgen. In de Samenwerkingsovereenkomst die het Plassenschap en de gemeente Wijdmeren zijn aangegaan wordt gesproken over de volgende plannen:

1. Meerjarenonderhoudsplan (MJOP)
2. Meerjareninvesteringsplan (MJIP)
3. Uitvoeringsplan (vier jaar)
4. Financieel Perspectief (vier jaar)
5. Werkplan (één jaar)

Op 6 september 2023 heeft u op basis van de opgestelde meerjarenonderhoudsplannen (MJOP) en het meerjareninvesteringsplan (MJIP) de uitgangspunten voor het 4-jarig Uitvoeringsplan en financieel perspectief vastgesteld. Tijdens het behandelen van het voorstel is gesproken over “knoppen” waaraan gedraaid kan worden om met name de investeringen en kapitaallasten te nuanceren. De “knoppen” die zijn besproken betreffen de materiaalkeuze van de beschoeiing, de investering in terrein Zwaan en de investering in terrein Bosdijk. Verderop in dit voorstel worden deze “knoppen” nader geduid. Op basis van de uitgangspunten en de “knoppen” is samen met bureau Cyber Advies het 4-jarig Uitvoeringsplan opgesteld.

Het Meerjareninvesteringsplan Plassenschap Loosdrecht e.o. 2024-2035 van augustus 2023 is aangepast. Naar aanleiding van het tot stand brengen van het 4-jarig Uitvoeringsplan en de “knoppen” om aan te draaien is een aantal wijzigingen doorgevoerd. De keuze voor hardhout in plaats van kunststof voor de beschoeiingen heeft de grootste impact op het investeringsplan. Door voor hardhout te kiezen in plaats van kunststof bedraagt de totale investering in beschoeiing tot en met 2035 zo'n € 9M in plaats van € 14M. Dit heeft een aanzienlijk effect op de deelnemersbijdragen.

2. Doel

Doel is te komen tot een vastgesteld 4-jarig Uitvoeringsplan Plassenschap Loosdrecht e.o. op basis waarvan de gemeente Wijdmeren in opdracht en voor rekening van het Plassenschap het beheer van het werkgebied van het Plassenschap kan uitvoeren.

3. Context

Het uitvoeringsplan is een vervolg op het beheerplan Areaal Plassenschap Loosdrecht en het MJIP en geeft inzicht in wat er in de komende vier jaar op de planning staat en wat de financiële gevolgen zijn. Het dagelijks onderhoud en regulier groot onderhoud zijn opgenomen in het beheerplan en de beheerpasspoorten. In het uitvoeringsplan is per gebied, per vaarweg, per sluis, en voor het vastgoed en materieel in beeld gebracht welke werkzaamheden uitgevoerd dienen te worden. De werkzaamheden betreffen achterstanden in het groot onderhoud, regulier groot onderhoud en de vervangingsinvesteringen.

In artikel 15 “Vierjarig uitvoeringsplan” van de Gemeenschappelijke regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Plassenschap Loosdrecht e.o. 2023 staat dat het bestuur een vierjarig uitvoeringsplan vast stelt. Dit uitvoeringsplan bevat de inhoudelijke en financiële kaders van de opdracht tot taakuitvoering bedoeld in artikel 4, lid 1 onder a tot en met d.

Dit betreft:

- a. het beheer van de eigendommen en het vaststellen van de kaders voor de taakuitvoering ten behoeve van uitvoerende derde partijen en het maken van afspraken met deze derde partijen;
- b. het aanleggen, onderhouden en eventueel exploiteren van recreatieve voorzieningen en het

Voorstel aan het bestuur

Vergadering 13 december 2023 om 10.00 uur
Agendapunt
Onderwerp 4-jarig Uitvoeringsplan en aangepast MJIP

- uitvoeren van andere werken verband houdend met deze taak;
- c. het in stand houden en verbeteren van het natuur- en landschapsschoon voor zover samenhangend met deze taak;
- d. het financiële beheer, contractmanagement en de communicatieve taken die benodigd zijn voor uitvoering van de taken bedoeld onder a. tot en met c.

Conform de gemeenschappelijke regeling stellen we met dit voorstel voor om het 4-jarig Uitvoeringsplan vast te stellen en samen met het 4-jarig Financieel perspectief voor een periode van 12 weken voor zienswijzen aan de deelnemers toe te sturen.

In het 4-jarig Financieel perspectief zijn de hoofdlijnen van het financiële beleid en de hoogte van de financiële bijdrage van de deelnemers voor de komende 4 jaar uitgewerkt (2024-2027). Dit financieel perspectief wordt met een separaat voorstel vastgesteld door het bestuur van het Plassenschap. Het financieel perspectief vormt na vaststelling het richtinggevend kader voor het opstellen van de begrotingen in de betreffende jaren. Het 4-jarig Financieel perspectief is samen met het 4-jarig Uitvoeringsplan en het Beheerplan Plassenschap Loosdrecht e.o. leidraad voor de uit te voeren werkzaamheden.

4. Afwegingen

Op 6 september 2023 heeft u het MJIP vastgesteld met vervangingsinvesteringen tot en met 2035. Het betreft investeringen met een totaal van bijna € 18M in beschoeiingen, sluisen, bomen/bospercelen, vastgoed en materieel. Als gevolg van deze noodzakelijke investeringen zullen de kapitaallasten de komende jaren aanzienlijk gaan stijgen. Tijdens de behandeling van het MJIP is gesproken over “knoppen” waaraan gedraaid kan worden om de omvang van de investeringen en kapitaallasten te nuanceren. De volgende “knoppen” zijn besproken:

1. Materiaalkeuze beschoeiingen
2. Investering in terrein Zwaan
3. Investering in terrein Bosdijk

Ad 1. Materiaalkeuze beschoeiing.

Van de bijna € 18M aan investeringen in het MJIP is zo'n € 14M bestemd voor het vervangen van beschoeiingen. De laatste jaren vervangt het Plassenschap houten damwanden die aan het einde van hun levensduur zijn met kunststof damwanden. De keuze voor kunststof damwanden brengt aanzienlijke kosten met zich mee. De kosten zitten niet alleen in het materiaal maar ook in de benodigde verwerkings- en uitvoeringsmethode van de kunststof damwanden. Om tot een materiaalkeuze te komen hebben we kosten en duurzaamheidsaspecten in acht genomen.

Uit diverse onderzoeken waaronder één door *Ernst & Young Climate Change and Sustainability Services* blijkt dat duurzaam geproduceerd hardhout gunstiger scoort op het gebied van duurzaamheid in vergelijking met andere materialen zoals staal en kunststof. De score wordt uitgedrukt in de Milieu Kosten Indicator (MKI), die aangeeft wat het zou kosten om de negatieve milieueffecten te neutraliseren. De keuze voor hardhout in plaats van kunststof blijkt volgens dit onderzoek de meest duurzame keuze.

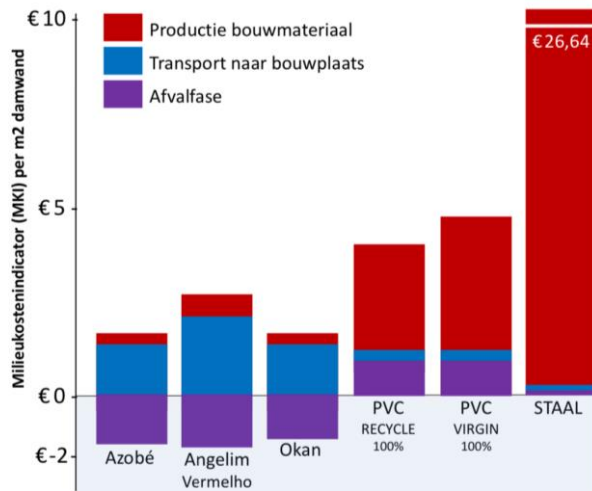
Ook de studie, genaamd "LCA-studie damwanden: Milieuwinst duurzaam tropisch hout", is uitgevoerd door de Forest Stewardship Council (FSC) en de Koninklijke Vereniging Van Nederlandse Houtondernemingen/Centrum Hout bevestigt dit. De studie heeft de milieu-impact van het gebruik van verschillende gecertificeerde tropische houtsoorten voor damwanden doorgerekend. Ook is een verkennende studie gedaan naar de milieueffecten van andere materialen voor damwanden zoals staal en kunststof, inclusief de gerecyclede variant. De resultaten van de studie toonden aan dat hout, mits afkomstig uit goed beheerde bossen, het meest milieuvriendelijke bouw materiaal is voor damwanden. Vergeleken met de houtsoort Azobé heeft toepassing van gerecycled kunststof een negatieve milieu-impact die 22 keer hoger ligt. Een stalen damwand veroorzaakt de meeste milieuschade, tot 140 keer zoveel als een damwand van gecertificeerd hout.

Voorstel aan het bestuur

Vergadering 13 december 2023 om 10.00 uur

Agendapunt

Onderwerp 4-jarig Uitvoeringsplan en aangepast MJIP

Afbeelding 01 milieukostenindicator per m² damwand

Ook op het gebied van de kosten scoort hardhout beter dan kunststof of staal. Er is bij een aantal aannemingsbedrijven een prijs per m¹ hardhouten damwand opgevraagd. Op basis van de opgevraagde m¹ prijzen hebben we een nieuwe all-in m¹ prijs beschoeiing bepaald voor het investeringsplan. Deze nieuwe all-in prijs per m¹ beschoeiing ligt zo'n 35% lager dan die in het op 6 september vastgestelde MJIP. Door voor hardhout te kiezen in plaats van kunststof bedraagt de totale investering in beschoeiing tot en met 2035 zo'n € 9M in plaats van € 14M.

Ad 2. Investering in terrein Zwaan.

De staat van de 900 m¹ houten damwand van recreatieterrein De Zwaan is slecht tot zeer slecht. De houten damwand zou in 2024 of uiterlijk 2025 vervangen moeten worden. Met de nieuw bepaalde all-in m¹ prijs voor hardhouten beschoeiing betreft de vervangingsinvestering voor Zwaan nog steeds een ruime € 1,6M. Met deze investering krijgt De Zwaan alleen een nieuwe damwand. Op het gebied van recreatieve-, landschappelijke- of ecologische waarde wordt niets toegevoegd. In juni 2018 heeft het bestuur van het Plassenschap ingestemd met een verkenning voor de herinrichting van terrein Zwaan in samenwerking met K3. Eén van de overwegingen was dat recreatieplas Zwaan relatief hoge onderhoudskosten heeft in relatie tot de beperkte recreatieve waarde. In een later stadium is deze verkenning aangehouden tot na de transitie van RMN naar gemeente Wijdmeren.

In 2022 is er een initiatief binnengekomen van Embryo Angling Habitats. Het bedrijf ontwikkelt nieuwe visserijen voor de hengelsport en helpt bestaande visserijen om hun bestand te beschermen. Het bedrijf heeft hun belangstelling voor het terrein Zwaan kenbaar gemaakt aan het Plassenschap. Zij denken aan lange termijn huur of zelfs koop van het terrein Zwaan.

Gezien de geplande investering in relatie tot de beperkte recreatieve waarde van het terrein Zwaan stellen wij voor om in 2024 een projectgroep te formeren met gemeente Stichtse Vecht om een aantal alternatieven te onderzoeken. Gemeente Wijdmeren is trekker van de projectgroep. Te denken valt aan natuurvriendelijke oevers of een combinatie van damwanden en natuurvriendelijke oevers. Maar ook het nader beschouwen en beoordelen van het schetsplan van K3 en het initiatief van Embryo Angling Habitats voor het ontwikkelen van een visserij maken onderdeel uit van dit onderzoek. Eind Q3 2024 rapporteren we aan het bestuur met een visie voor verdere ontwikkeling van terrein Zwaan waarin onder andere bovengenoemde opties zijn meegenomen.

Ad 3. Investering in terrein Bosdijk

Van de 13 hectare bosplantsoen die het Plassenschap in beheer heeft ligt zo'n 6 hectare op terrein Bosdijk. Op Bosdijk speelt al een aantal jaren de bomenziekte essentaksterfte. Voor een tweetal

Voorstel aan het bestuur

Vergadering 13 december 2023 om 10.00 uur
Agendapunt
Onderwerp 4-jarig Uitvoeringsplan en aangepast MJIP

percelen bosplantsoen in Bosdijk is in 2022 door RMN een investering van zo'n € 800.000,- geraamd om de gesneuvelde bomen te herplanten. Deze investering is opgenomen in het MJIP en heeft betrekking op een kleine 2 hectare bosplantsoen.

De investeringen in terrein Bosdijk staan gepland voor 2025 en 2026. De maatregelen naar aanleiding van de Boomveiligheidscontrole/Visual Tree Assessment (onder kopje bomen en bosplantsoen hierover meer) worden in 2024 uitgevoerd. Wij stellen voor om in 2024 een projectgroep te formeren met gemeente Stichtse Vecht om te onderzoeken of we de investering in Bosdijk kunnen gebruiken voor de volledige 6 hectare aan bospercelen in plaats van slechts de beoogde 2 hectare. Ook kan door het projectgroep onderzocht worden of er mogelijkheden zijn voor eventuele (provinciale) subsidies. Eind Q3 2024 rapporteren we aan het bestuur over dit onderzoek en de mogelijkheden voor terrein Bosdijk.

Bomen en bosplantsoen

In Q4 2023 en Q1 2024 wordt een Boomveiligheidscontrole/Visual Tree Assessment (BVC/VTA) uitgevoerd op de terreinen van het Plassenschap. De bomen en bospercelen worden door bureau Cobra Groeninzicht geïnspecteerd. Uit deze inspectie komen maatregelen voort om de veiligheid van de bomen en bospercelen te kunnen waarborgen. De werkzaamheden naar aanleiding van de BVC/VTA worden in 2024 voor alle terreinen uitgevoerd. Daarmee borgen we de veiligheid van de bomen en bospercelen. De resterende achterstanden in het groot onderhoud na het uitvoeren van de BVC/VTA maatregelen is verdeeld over de jaren 2025 en 2026.

Legakkers

Het Plassenschap is eigenaar van vele kilometers legakker in drie gebieden: aan de westzijde van de Tweede en Derde plas, en in de Noordelijke- en Zuidelijke Kievitsbuurt. De legakkers vormen een zeldzaam en uitstervend landschapstype met waardevolle kenmerken en zijn daardoor ook landschappelijk en recreatief waardevol. Veel legakkers zijn in bezit van het Plassenschap, maar niet alle legakkers (circa 16% van de akkers in de NKB, en 28% in de ZKB)

Het Plassenschap heeft vanaf het begin van zijn bestaan zich het behoud van de legakkergebieden tot doel gesteld. Met geld van het rijk zijn actief vele kilometers legakkers van particulieren aangekocht en van een beschoeiing voorzien. Toen medio jaren '80 de geldstroom opdroogde kwam dit beleid tot stilstand; het schap had geen eigen middelen meer voor aankoop van legakkers en voor het opnieuw beschoeien van eigen legakkers in de noordelijke Kievitsbuurt. Dit terwijl het hele bezit nog niet was beschoeid, moesten de eerste beschoeiingen als afgeschreven worden beschouwd.

Tijdens de zoektocht naar nieuwe geldbronnen kwam ook de discussie op tafel welke type beschoeiing passend was. De traditionele harde beschoeiing bleek vanuit ecologisch oogpunt minder gewenst. Een natuurlijke rietoever zou dan meer waarde hebben, maar die bleek om diverse redenen lastig tot stand te brengen. Voorafgaand aan het uitvoeringsplan Oostelijke Vechtplassen is een toekomstvisie voor de Kievitsbuurten ontwikkeld (Kievitsbuurten. Ontwikkelingsperspectief voor een duurzaam legakkerlandschap, februari 2018). Het perspectief is tot stand gekomen met financiën van Plassenschap Loosdrecht e.o., de vereniging Kievitsbuurten, Provincie Utrecht en gemeente Stichtse Vecht. Op basis van dit perspectief zijn de projecten: proefprojecten legakkerherstel en pilots legakkerherstel Kievitsbuurten uitgevoerd. De laatste is een project dat volledig valt onder het gebiedsakkoord / aanpak Oostelijke Vechtplassen (project 1.8). Doel van beide projecten is onderzoeken op welke manier een natuurvriendelijke oever kan worden aangelegd, ter behoud van de legakker.

Het beheer dat de gemeente Wijdmeren op zich heeft genomen omvat dus geen staand beleid om het legakkerbezit te beschoeien en heeft momenteel dus geen dekking in de lopende middelen. Vandaar dat het legakkerbehoud in dit meerjarenplan vooralsnog geen plaats heeft, ondanks dat bekend is dat daardoor het legakkerbezit langzaam maar zeker teloor gaat. En ondanks het feit dat ondertekende partijen in het ontwikkelingsperspectief akkoord zijn gegaan met het opstellen van een beheerplan op basis waarvan de legakkers middels diverse vormen van beschoeiing kunnen worden hersteld en behouden.

Voorstel aan het bestuur

Vergadering 13 december 2023 om 10.00 uur

Agendapunt

Onderwerp 4-jarig Uitvoeringsplan en aangepast MJIP

Er is de afgelopen jaren al veel kennis opgedaan in de Kievitsbuurten. Op basis van deze ervaringen dient er een visie opgesteld te worden op welke manier we het legakkerlandschap willen herstellen en behouden en dit dient te resulteren in een kostenraming met daarbij behorend beheerplan. Voor de pilots legakkerherstel is reeds een projectteam opgesteld waarin naast gemeente Stichtse Vecht, het Plassenschap Loosdrecht, Provincie Utrecht ook waterschap AGV zitting heeft. Met dit team worden ook de vervolgstappen voor de uitwerking van de pilots in de Kievitsbuurten (stimuleringsregeling) opgesteld. Deze kennis en wellicht met dit team kan de visie voor de Kievitsbuurten verder uitgewerkt worden in 2024. Op basis van de visie en het beheerplan zullen de te uit te voeren maatregelen uitgewerkt worden in bestuursvoorstel(len) voor accordering van het bestuur.

Het algemeen beheer van de legakkers in de zuidelijke Kievitsbuurten is wel opgenomen in het 4 jarig uitvoeringsplan en meerjarenonderhoudsplan . Concreet houdt dit in het periodiek (eens in de 3- 4 jaar) verwijderen van de opgaande begroeiing van de akkers..e middelen daarvoor en ook het monitoren van de pilots worden gedekt binnen het Beheerplan Plassenschap Loosdrecht e.o..

Meerjareninvesteringsplan (MJIP) en kapitaallasten

In tabel C een overzicht van de investeringen over de periode 2024-2035. In tabel D een overzicht van de kapitaallasten volgend uit de investeringen. Op investeringen wordt afgeschreven vanaf het jaar dat volgt op de voltooiing van het werk of de aanschaf. Rente wordt berekend over de boekwaarde van de investeringen aan het begin van het dienstjaar. Gerekend is met een rentepercentage van 3,5%. Afhankelijk van de marktontwikkeling zal dit rentepercentage in de tijd nog fluctueren, dit heeft rechtstreeks gevolgen voor de omvang van de rentelasten en daarmee ook voor het totaal van de kapitaallasten.

Tabel C Overzicht investeringen 2024-2035

Overzicht investeringen 2024-2035	(2034 geen investeringen)											In euro's
	Vervang Jaar		2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2035	
Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2035	Eindtotaal
Beschoeiingen	541.000	2.544.200	1.159.200	1.281.600	1.674.000	1.575.000	444.000					9.219.000
Sluizen	346.000	308.900	744.400	649.200	3.400	3.000	103.100			50.000	136.600	2.344.600
Landterreinen	50.000	350.000	400.000									800.000
Facilitair: materieel en vastgoed	473.500	60.000	110.500	30.000	64.000		69.200	9.200	12.000			828.400
Eindtotaal	1.410.500	3.263.100	2.414.100	1.960.800	1.741.400	1.578.000	616.300	9.200	12.000	50.000	136.600	13.192.000

Tabel D Kapitaallasten investeringsplan 2024-2025

Jaar	Afschrijving	Rente 3,5%	Totaal
2024	0	€ 24.700	€ 24.700
2025	€ 58.000	€ 105.500	€ 163.500
2026	€ 103.200	€ 202.000	€ 305.200
2027	€ 237.400	€ 272.600	€ 510.000
2028	€ 316.600	€ 327.700	€ 644.300
2029	€ 367.400	€ 373.800	€ 741.200
2030	€ 403.800	€ 398.700	€ 802.500
2031	€ 456.300	€ 394.600	€ 850.900
2032	€ 471.700	€ 378.700	€ 850.400
2033	€ 473.700	€ 363.300	€ 837.000
2034	€ 473.700	€ 347.600	€ 821.300
2035	€ 455.500	€ 331.300	€ 786.800

Voorstel aan het bestuur

Vergadering 13 december 2023 om 10.00 uur

Agendapunt

Onderwerp 4-jarig Uitvoeringsplan en aangepast MJIP

5. Uitvoering

n.v.t.

6. Risico's

- Eén of meerdere deelnemers blijkt niet in staat te zijn de benodigde toename van de deelnemersbijdrage vrij te maken.

7. Communicatie

Communicatie vindt zowel ambtelijk als bestuurlijk plaats tussen de vier deelnemers.

8. Vervolg

Na instemming met dit voorstel wordt het concept 4-jarig Uitvoeringsplan ter kennisname als bijlage toegevoegd aan het 4-jarig Financieel perspectief. Het 4-jarig Financieel perspectief wordt voor een periode van 12 weken voor zienswijzen aan de deelnemers toegestuurd. Na de periode van zienswijzen wordt het 4-jarig Financieel perspectief begeleid met een zienswijzennota opnieuw ter besluitvorming aan u voorgelegd.